Anul II. — Nrul 4. Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 22 Ianuarie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Impăratul Traian No. 9.

24 Ianuarie

Poezia de Căpitan Gârneață Pascal din Reg. 7 Pionieri Timișoara

Te salutăm măreață zi Sfântă a Unirii!
Tu ești cea mai slăvită a noastră sărbătoare,
Tu ai pornit pe drumul cel consacrat măririi
Al nostru neam, să calce dușmanii sub picioare.

Tu ai seninătata ca vraja 'ntâieții,
Ca apa ce izvorul începe cristalin
Luceafăr ce apare pe cerul nedreptății
De uraganul negru, mistuitor, hain....

Idealul unui secol, l-ai întrunit în tine....
Și bazele sădit-ai pe vatră de granit,
Iar edificiul falnic spre zările senine
Se 'nalță până aproape de altarul lui Tanit.

Ești visul depe urmă al Marelui Mihaiu
Ce a deșteptat sub piatră „Junimea patriotă",
Fu tristă deșteptarea, văzând al nostru traiu
Și lacrimile noastre, pe drumul de Golgotă!

Doar trâmbița să sune mai trebuj și morții
Din groapa secular ușor ase trezi;
Și munții și cu codrii și apele, cu toții
La sfat șezură-o noapte până în zori de zi....

Iar vântul duse vorba la sora noastră Franța
Care veni se 'mpace doi frați ce se urau,
Ii pune a-și strânge mâna, lăsându-le speranța,
Să se unească în urmă, cei care rămâneau.

Și Milcovul de atuncea hotarul nu-l mai face
Unirea ce ținuse trei zile sărbătoare,
Jucară frații hora și-un jurământ de pace
Prea bine cuvântase frățeasca 'nbrățișare!

Atuncea bardul nostru „Vasile Alexandrii"
Cântă „Horă unirii", menită peste veacuri.
O zi cu care veșnic ne vom putea mândri,
Un ideal ce 'nvinge dușmanele atacuri.

Ca simbol **Deșteptării conștienței naționale**
Pe care-o întunecase veneticul călcâiu,
De veci îți închina — vom pioase osanele
Că ne-ai adus un „Cuza" ca domnitor întâiu.

Ne închinăm deci ție, zi sfântă înălțătoare,
Zi sfântă a Unirii, idealul tuturor.
Rămâi cea mai slăvită a noastră sărbătoare
C-ai mers întâiu pe drumul **„UNIRII FRAȚILOR".**

Impozite

Vă declar sincer că așa ceva n'am auzit. A venit un sătean zilele astea la redacție și mi-a vorbit despre vechiul cântec al impozitelor.

Știam de impozit comunal, de stat, global, fonciar etc., etc. dar m'am minunat căm am auzit de cel aplicat pe mașinile de treerat.

Pentru a-ți permite „luxul" de a ține o mașină de treer trebuie să plătești 8000 (opt mii) lei anual, ori de lucrezi ori nu. De ce?

Atunci căm se simte atât de mult nevoia de perfecționare a muncii agricole, pentru ca rendementul sa fie cât mai mare, când nevoile țărei agricole cer aceasta, credem că un asemenea impozit este o crimă. Înțeleg ca din venitul ce îl poate aduce o asemenea mașină unui țaran, statul să perceapă o taxă rațională și aceasta pentrucă nevoile sunt prea mari și mulți bani se folosesc pe nimicuri, dar a taxa, independent de venit, oprește orice inițiativă, pentru ca producția să regreseze din toate punctele de vedere.

Pe lângă aceasta alte taxe. De frica aprinderei satului, din cauza unei mașini, trebuie menținută o oarecare distanță prevăzută de lege. Pentru acest control nu e suficient primarul sau jandarmul comunei, ci trebuie să fie prezent primpretorul. După câte știm notarul sau jandarmul ori chiar primarul trebue să știe a scrie și a ceti, deci are pregătirea necesară unei măsurări cu lanțul, ca legea să nu fie calcată.

Dar primpretorul primește trăsură dela comună, diurnă de deplasare și în plus 100—160 lei dela fiecare proprietar de pământ care își treeră acasă grâul la mașină. Pentru ce aceasta? Pentru a aduna un capital de 200.000 lei anual din banii sătenilor? Mai bine și-ar face ei o bae comunală, o casă națională, o cooperativă, sau ar mai ajuta, prin bănci pe nevoiașii meseriași români dela orașe, decât să depune sumele în cassa unui cetățean, ce poate trăi destul de onorabil cu leafa și cu alte venituri ce le are.

Este sistemul ce se scoboară din înălțimile guvernării pentru a apăsa pe oamenii nevoiași.

După ce vezi ceea ce fac străinii pentru îmbunătățirea producției poți constata halul de batjocosă pe care îl oferă mereu guvernanții.

I. F.

AL CUI E TEATRUL?

Sub acest titlu, maculatura jidovească: „Temesvarer Volksblatt" din 14 l. c. publică un articol de fond (articol de fund) prin pana individului Franyo Zoltán, din care traducem următoarele:

„....în fine se deschid porțile teatrului vechi renovat, deocamdată numai pentru trupe românești..... am fi dispuși să uităm realitatea, că renovarea teatrului a costat cel puțin de două ori atâta, cât ar fi costat clădirea unui nou palat cu 5 etaje.... Cu mâhnire constatăm, — D-zeu știe a câtaoară, — că noi, la suportarea sarcinelor suntem în rândul dintâiu, altfel însă, cetățeni de categoria a doua, a căror drepturi se calcă în picioare... Când era vorba, ca teatrul ars să fie rezidit ,ca „teatrul nostru" să corăspundă vechilor necesități culturale, mai întâiu, minoritarii germani, jidani, unguri, au trebuit să contribue cu sume considerabile a fondul de reclădire. Afară de acest lat de imposit, sumele vărsate din casieria comunei, se compun numai în parte din buzunarul majoritarilor „...mai grav este acesa, că din fondul orașului, deci din banii germanilor, jidanilor, ungurilor, s'a acordat o subvenția de 1 milion unasutamie Lei grupei teatrale din Craiova, pentru o stagiune scurtă, pe când pentru subvenționarea teatrelor germane și maghiare, nici când nu s'a acordat nici un ban ajutor... cu atât mai mult ne opunem, ca numai trupa românească să fie răsfățată.... Natural, noi, avem o altă părere asupra culturei, care necondiționat se începe la săpun: noi pretindem dela dl. primar un astfel de program cultural, care să termine odată pentru totdeauna cu situația rușinoasă, ca de exemplu, când copii unui orfelinat orfan, se satură numai atunci, când țăranii din jur, din când în când, le aduc ceva de mâncare... Nu domnimei! așa nu se mai poate! Când ni se cere, ca să sprijinim prin vizita noastră arta teatrală română, să se evite de a ajuta la victorie teatralismul românesc trecând peste cadavrul culturei minoritare, fiindcă ușor se poate întâmpla, că veninul din cadavul mortului nostru să infecteze trupul sănătos al învingătorului, — ce merge înainte."

Aceasta gazetă a fost vindută pe stradă prin colportorii gălăgioși, cari la fiecare colț ne strigă în ureche: „Temesvári Hirlap", „Temesvarer Zeitung", „Volksblatt", „Pesti Magyar Ujság", „Ellenzék", „Déli Hirlap" etc. Ca sub fosta stăpânire, încât îți pare lucru curios, când în mijlocul acestui concert, apare câte un chipui de ofițer român.

Să vedem, ce vrea faimosul Franyo.

La prima vedere, observăm perfida intrigă ce încearcă a o arunca între națiile creștine din acest oraș, pe care le agită la o dușmănie drăcească, **numai și numai pentru a le abate atenția dela pericolul comun, ce îi amenință: PERICOLUL JIDOVESC.** Este știut, că „arta minoritară", care pretinde, că ar fi persecutată, **nu este nici artă, nici minoritară, CI O PERVERSĂ OPERĂ JIDOVEASCĂ** dirijată de un jidan, cu subiecte jidovești, aranjată numai pentru jidani, pentru a le oferi spectacolul „artistic" al picioarelor goale, plus **o mică propagandă iredentistă simbolică, — DAR NU DE DRAGUL MAGHIARILOR,** pe cari îi urăsc, **CI PENTRU A-ȘI BATE JOC DE ROMÂNI, IN PROPRIA LOR ȚARĂ.** Pentru aceasta așteaptă Franyo subvenții dela primarul român Dr. Georgeviciu, pe care 'l socoate prost și lipsit de cultură.

Să le luăm pe rând.

„Renovarea teatrului a costat cel puțin de două ori atâta cât ar fi costat un palat nou zidit cu 5 etaje". Ce urmează de aici? **CĂ DR. GEORGEVICIU, SAU CEALALȚI: ING. MARCU SAU SUCIU AU FURAT BANII!** Imfamia ordinară! (Cunosc personal — și ori cine se poate convinge, — că dl. Dr. Georgeviciu, și dl. prefect Dr. Coste, sunt mai săraci astăzi, ca înainte de războiu, când erau oameni bine situați.) Deci, indirect, Primăria este acuzată de hoție. O fi părtaș cumva și locțiitorul primarului: dl. Reiter, socialistul cu teoriile greșile, care ca om este bun și cinstit? Sau fostul primar Dr. Doboșan?

Mai departe, se afirmă, că „minoritarii" sunt cetățeni „de a două categorie". O minciună, fiindcă adevărata situație se prezintă așa: Marele capital este în buzunarul jidanilor; mica industrie și burghiezimea este creștină, în care numai foarte puțin români au întrat, iar pătura muncitorească, măturătorii de străzi, servitorimea, în majoritate compusă de români. Deci majoritatea **„categoriei a treia"** o formează elementul adevărat minoritar în Timișoara: românii. Nu aprobăm împărțirea cetățenilor în asemenea „categorii", fiind o greșală din toate punctele de vedere. Am voit numai să demonstrăm, că Franyo nu are dreptate nici atunci, când s'ar admite „categoriile".

Propoziția următoare arată dorința lui Franyo, fără încunjur și fără ca el să-și dea seama de urmările ei:

„...teatrul nostru" să corăspundă vechilor necesități culturale".

Ce fel de **VECHI** necesități culturale? Cele de înainte de războiu, când vechiul teatru servea de mijloc de maghiarizare a elementelor române și șvăbești din Timișoara, după sistemul inteligent al contelui Apponyi? Atunci eram în Temesvár, iar astăzi în Timișoara. Capitala țării e orașul București, nu Budapesta. Așa se vede, că decând s'au desființat lecțiile patriotice, cu cele „25" dela poliție, elementele de talia lui Franyo, au uitat, că s'a terminat războiul mondial.

Ce privește cultora, analfabetul afirmă, ca **EA SE INCEPE LA SĂPUN.** Noi am trecut de peria de dinți și apa de colonie! Ce, tu numai la săpun ai ajuns? Sărmană creatură sălbatică. Nu s'a lipit nimica de tine din cultura apusului? Tu ești dară acela, care ai gândit că closetul englez este lighian și ți-ai spălat fața **cu săpun în el?!** O, nenorocitule!

Doar' nu vei fi avut curajul să afirmi, că noi, aceia despre cari prietinii tăi afirmă că am fi „valahii puturoși" reprezentați la primărie prin un fiu de sătean, am avea nevoie la progresul nostru cultural, în primul rând de săpun?

Ori în prostia ta asiatică ai văzut pe dl. Dr. Georgeviciu, murdar, de ți oferi săpunul?! Sărmanul e alb, cu pielea albă, ca toți europenii, — ce vrei să speli pe el? Bănuim, că ai cetit No. 1 din „Integritatea", coloana cu glumele la adresa d-lui Cosma, care și-a „ușurat stomacul" și în sălbăticia ta, — având mare interes de asemenea manifestări culturale ,— confunzi pe dl. Georgeviciu cu dl. Cosma. Cele publicate în „Integritatea" sunt GLUME. Glume cam neobicinuite, dar tu nu înțălegi gluma? La voi nu se fac glume? Vezi, noi românii, suntem, cam glumeți și veseli, nu posomorâți și năcăjiți ca voi. S'o știi.

Ce privește chestia cu cadavrul culturei jidovești, peste care dacă trecem, te temi, că ne infectăm și murim, — nu te teme. Jidanii ne cam infectează puțin, dar de cadavrul culturei lor nu ni-e frică fiindcă trebue să știi nu lucru: de murit moare numai așa ceva, ce s'a născut. Ori cultura jidovească încă nu s'a născut, deci un există și cum crezi, să ne înfecteze un lucru ce un există. Ce privește cultura neamurilor creștine, trebue să știi, că ea dacă există într'adevăr: **NU SE POATE UCIDE. EA ESTE NEMURITOARE,** analfabetule!

Atât avem de spus analfatetului Franyo, care în neștiința sa ne ofenzează și ultragiază. Păcat să mai pierdem timpul cu el.

Intriga aruncată de jidani nu prinde. E prea prost inscenată. Atenția Europei creștine nu se poate abate dela marele pericol jidovesc, ce ne amenință. Ce calcul și-au făcut stăpânii lui Franyo? Hai să însultăm, noi jidanii, cultura românească, prefăcându-ne că apărăm cultura germană și maghiară. Efectul va fi, că „valahii proști" vor sări asupra instituțiunilor germane și ungurești — și le vor distruge. Iar noi, neamul ales, vom triumfa asupra cadavrelor lor.

Nu Israele! Ai calculat greșit, căci s'a produs un efect contrar: Văzându-ne amenințați de otrava ce produci și încerci a ni-o injecta, am sărit să apărăm pe românii nostri ultragiați chiar și atunci, când urmând diferite căi politice, ajungem la un moment dat de a ne combate cu ultima vehemență. Ne certăm între noi și ne împăcăm la timp, pentru a lovi în tine cu putere înzecită. Avem și noi ce critica în dl. Dr. Georgeviciu, dar o facem între noi românii, iar tu Israele nu ai cuvântul. In contra ta vom apăra pe fiecare creștin, chiar și atunci, când ar comite ceva, ce noi nu putem aproba.

Intrebi, că al cui e teatrul din Timișoara? Cum poți pune o asemenea întrebare copilărească? Al cui să fie? Al neamului românesc! care va înțălege să fie așa de gentil, ca să'l cedeze din când în când și trupelor germane sau maghiare. Dar ție nu comunistule Franyo! A. Ț.

Nici un ac dela jidan!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Barbarismul cuziștilor“ din Belgia

Ziarele din străinătate aduc știrea, că un grup de 150 persoane, format din studențimea universitară națională belgiană (nu română), a pătruns într'o expoziție de artă comunistă, din Bruxelles, capitala Belgiei și au prefăcut-o în câteva secunde în praf și cenușă. S'a distrus și un monument de gyps al marelui umanitarist Lenin. După aceasta ispravă, studențimea s'a retras, cântând cântece naționale prin străzile capitalei Belgiei. Toate obiectele de „artă“ erau produse de jidani.

Gazetele jidovite din țară, nu vor să știe nimic de aceasta nouă ispravă făcută de studențimea antisemită din Belgia, dar sperăm, că în scurt timp vor striga: ajutor, ghivalt! A. C. Cuza instigă studențimea belgiană la acte de barbarism contra „evreilor“ din Belgia! S'a profanat o expoziție de artă! Faceți denunț contra României, la Liga Națiunilor! Gott der groisse! Ghivalt! etc. etc.

Ca să zicem? Dacă s'ar fi întâmplat la noi, am fi zis: nu aprobăm, nu desaprobăm, ci constatăm, dar, — fiindcă s'a întâmplat în Belgia, nu putem zise altceva, decât, că felicităm cu toată sinceritatea frățească, actul de conștiință națională săvârșit de admirabila studențime creștină din Belgia. Da, fiindcă Belgia este o țară de eroi naționali, care nu permite, ca cloaca lui Lenin să-i turbure pacea în drumul spre progres.

In cazul de față, chiar si adeversarii nostri încarnați vor recunoaște, că decând dl Duca a „distrus“ acțiunea dlui Cuza, prin Paul Iliescu și Ion Zelea Codreanu, cel cu nasul roșu, — toată Europa izbucnește în manifestațiuni asemănătoare celor din Oradea, pentru a dovedi, că „cuzismul“ este ceva firesc, ceva elementar și necesar, în întreaga lume. Manifestă o vie simpatie față de nenorociții studenți români, cari stau la pușcărie, fiindcă nu au putut tolera, ca jidanii din Oradea să-i înzulte și să-i batjocorească în fața lumei întregi.

In curând se va dovedi, că toate Universitățile din Europa sunt „cuziste“. Și atunci de ce stați cu gura căscată de mirare, domnitor Duca, Angelescu, Mihalache, Maniu, etc??? Când veți socoti, — după socoteala d-voastră,— că noi cuziști, am „murit“, — atunci vom stăpâni Europa! Și în locul muzeului de cadavre ambulante, care se chiamă: „Liga națiunilor“ vom forma o adevărată ligă a națiunilor creștine, care va trimite pe toți fiii lui Israel, învingătorul de D-zeu, acolo unde le este locul: în țara Uganda, din Africa, unde fiecare jidan va avea banca bursa și gazeta sa proprie, — iar toate tunurile și mitralierile lumei îi vor păzi, ca să nu scape, fiindcă atunci omenimea nu va mai avea nevoie de arme. Bateți-vă acolo cu D-zeul vostru Iahveh și'l învingeți, așa cum a făcut și strămoșul vostru Iacob, cum scrie la „Thora“ sau „Vechiul testament“ **cartea primă alui Moise 32, (27-28):** *Și-i zise: Cum îți este numele? și el îi răspunde: Iacob.* **Numele tău nu se va mai chieama Iacob, ci Izrael (învingător de D-zeu), căci te-ai luptat cu Dumnezeu și cu oameni și ai biruit.**

Ei bine,... ce gânduri barbare!

. . . . . .

Oare cum să înțăleg eu, cu mintea mea profană pe Iahve și be Israel, când la sfânta slujbă a Vecerniei, aud de exemplu pe episcopul Grigore din Arad, că termină o rugăciune astfel:

„...și binecuvântează Doamne (Iahve!) pe neamul tău Israel“. *Grozavă treabă. Par' că s'a format un scurt circuit (Kurzschluss) în creerul meu și par' că o voace barbară, îmi șoptește cu râutate: ești nebun? Da cum să binecuvânteze Iahve pe Israel, când Israel este mai tare. E greșit. Textul corect suna așa: Binecuvântează Israel pe învinsul tău I hve.....*

. . . . . .

De fapt, barbarismele „cuziștilor“ din Belgia, au un efect dezastros asupra lumei. Hristoase Dumnezeule, cel neînvins de Israel, iartă-mi păcatele!

A. Țieranu.

Conferința mitropolitului Nicolae Bălan

In ziua de 17 c. s'a deschis în sala prefecturei de județ seria 2-a a conferinței culturale organizate de Asociațiunea „Astra“ și de Asociația profesorilor secundari din Sibiu.

In fața unui public extrem de numeros, format din tot ce are orașul mai ales și reprezentativ, a vorbit mitropolitul Niculae Bălan, despre „Cristos și natura“. Mitropolitul și-a început spunând că un naturalist sceptic ar putea întreba zâmbind: „Cum Cristos și natura“? Cristos n' a fost doar un naturalist!

Dela el nu ne-a rămas nici o doctrină naturalistă, nici un manual de chimie sau fizică, nici o învățătură privind natura.

El n'a lucrat nici cu microscopul, nici cu telescopul ca să pătrundă tainele naturei, urmărind cu totul alt scop și anume unul exclusiv religios“.

Totuși, din toată atitudinea sa, se poate vedea dragostea ce purta naturei, pe care el o vedea în lumina religiei. Astfel, el vede în natură, despre care are o concepție simbolică, poetică, expresiunea frumuseței și puterei lui Dumnezeu, și mai ales a purtării sale de grijă față de creaturile sale.

Și ca să dovedească aceasta, distinsul conferențiar citează diferite pasagii din parabolele și învățăturile Mântuitorului.

Mai departe, Mitropolitul Niculae spune că în eul lui Cristos, a existat întotdeauna o legătură strânsă între materie și rațiune, între natură și spirit. Și aceasta fiindcă nu poate exista antagonism între știință și religie, între scrutarea naturei și credința omului, ci o colaborare deplină.

Bine înțeles că nu trebuesc confundate unele lucruri, cum de exemplu teoriile astronomice cu tezele religiei creștine.

Dar chiar și tezele evoluționiștilor în știință, se pot armoniza prea bine cu preceptele lui Cristos.

Conferențiarul reliefează apoi frumusețea concepției pe care o are Cristos despre natură, concepție menită să ridice sufletul omenesc, să-l regenereze și să-l apropie de Dumnezeire.

Adevăratul credincios va iubi natura, întocmai cum a iubit-o și cântat-o Cristos.

In continuare, șeful bisericei ortodoxe din Ardeal vorbind mai mult pentru tineret, constată cu părere de rău, firește, că acesta nu prea prețuește farmecile naturei, dovadă că preferă atmosfera greoaie a localurilor din oraș, emoțiilor vieței în aer liber și a excursiunilor.

In privința aceasta, relevează superioritatea concetățenilor noștri, cari au un adevărat cult pentru natură.

Zugrăvește apoi în culori vii, frumusețile și roadele binefăcătoare ale excursiunilor, și înalță un adevărat imn de slavă naturei, îndemnând tineretul ca să se apropie cât mai mult de ea, pentru ca s'o poată cunoaște și iubi. Și în felul acesta vom ajunge să ne și iubim cu adevărat țara, — când îi vom cunoaște îndeajuns oamenii și locurile atât de blagoslovite de Dumnezeu.

Ungurii se înarmează

După ce au falsificat banii francezi, spre a avea fonduri pentru cadourile mai mari sau mai mici făcute lordului jidan Rothermere, cât și pentru a întreține direct o acțiune de defăimare contra României în special, hoții dela Budapesta se înarmează.

Conform tratatelor de pace, nu au dreptul a întreține decât un număr limitat de oșteni pentru a putea garanta liniștea internă. Totuși, consequenți acțiunilor ce-i caracterizează, caută să înarmeze cetățeni civili cu arme cumpărate din Italia.

Sub cuvânt că transportă fier sau fructe comandate de Polonia sau România, borfașii turanici înșeală pentru a nu știu câtă oară buna credință a aliaților.

Iată-i în adevărată lumină, pe care nu au voit să o vadă conducătorii Ligei Națiunilor. Latifundiarii vechii Ungarii retrași la Budapesta pentru a fi membru al Camerei și resemnându-se cu o cameră sau două de hotel, în locul miilor de jugere furate dela Românii din Ardeal, au visurile excitante ale nebunilor din balamuc. Intrevăd încă o Ungarie milenară, unde drepturile inprescriptibile a baronului Keményi să oprime până la refus pe românul locuitor milenar al acestor ținuturi. Protestează din Ungaria contra exproprierei făcute la noi și au dreptul, căci prin aceasta sunt consecvenți cu ei înșiși, deoare ce în Ungaria o așa lege nu a fost încă votată; dar le este interzis mustăcioșilor cu brandemburguri și cu penaj de cocor să vorbească în numele poporului maghiar oprimat de ei.

Ca o consecință a halucinației perpetue ce îi frământă, au falsificat bani și în ultimul timp caută să înarmeze mulțimea pentru a ataca armat... România.

Pe lângă faptul că sfidăm un atac al unei Ungarii ca cea de azi, dar nici nu am crede că poporul maghiar ar fi dispus la așa ceva; s'ar putea ca entuziasmați să o facă totuși.

Pentru aceasta trebuesc pedepsiți conducătorii, căci numai ei sunt vinovați.

Totuși nu se iau măsuri. Liga Națiunilor care ne-a obișnuit cu neputința ei atunci când o națiune se ține dârză, nu se formalizează de un atare act nepermis, iar guvernul nostru meditează dacă e cazul să se facă o intervenție diplomatică.

De aceea ungurii provoacă mereu, de aceea fură și induc în eroare ca în codru, de aceea suntem mereu batjocoriți, căci suntem slabi. Nu avem curajul să luăm o atitudine hotărâtă și energică, spre a pune capăt poftei nepermise a unor aventurieri certați cu codul penal. De s'ar fi întâmplat așa ceva pe când coroana Sf. Stefan domina o Ungarie mare, datorită unei mari nereptăți istorice! Ar fi trebuit să acordăm, cum a făcut Sturza, cele mai mari decorații demnitarilor maghiari pentru azi mai domoli.

De slăbiciunea noastră profită niște nebuni și pentru aceasta suntem huliți și desconsiderați. Și când te gândești că viitorul zilnic respiră prin stereotipa frază: „Guvernul tare înăuntru și respectat în afară“!

Ion Fotiade.

Bănățeanul nu uită

Atotputernicul Creator a înzestrat pe român cu multe calități bune, dintre cari — în special — bănățenii posed una: de a **nu uita.**

Sub trecuta stăpânire, bănățeanul, blând, muncitor, iertător și peste măsură tolerant, a stat pururea umilit, cu capul plecat în fața celui puternic. L'a servit cu credință atâta vreme, cât i s'a îngăduit, ca să-și muncească stremoșeasca brează, sfințită cu lacrimi și sânge, pentru o bucățică de malai și o zdreanță, în care să se îmbrieace.

Umilit și persecutat veacuri dearândul pe nedrept, el zilnic adună câte o nouă picătură de ură și dor de răzbunare în zbuciumatul său suflet. Aceasta răzbunare, nu pentru a-și mări avere, ci pentru a restabili dreptatea. El nu dorește nimic din aceea ce nu-i se cade. Iar când călăii trecutului regim, îl lovesc și batjocoresc în fața lumei, el rabdă ca un martir și visează la libertate și la întregirea neamului.

Din îndurarea lui D-zeu, generația de astăzi a avut fericirea de a vedea reălizat visul secular și în aceasta nemărginită fericire, — pentru puțină vreme — **a uitat** suferințele și nedreptățile suferite sub trecutul regim.

După 10 ani, își dă seama de cele suferite în trecut și vechiul foc se aprinde din nou în sufletul sau blând și răbdător, **dar nu din vina lui.** Nimic mai firesc decât aceasta, la un popor, care și în laptele subt la țâța mamei sale, s'a nutrit cu dorul de răzbunare: La noi și copii de școală au fost revoluționari pentru ajungerea idealului național.

Și atunci ce se întâmplă?

O parte a foștilor călăi a românismului, au părăsit aceste plaiuri pentru a nu se mai întoarce nici odată, — iar o altă parte, mai puțin numeroase, lipsită de scrupul, au rămas pe loc, îmbărbătați de catechismul fals al "Ligei Națiunilor“ iar conducătorii nostri înconștienți și nepricepuți, i-au lăsat în posturile avute și sub fosta stăpânire.

Cea mai desastruoasă greșală politică, ce s'a putut face la întemeierea noului nostru stat român. Ramoliții de sus, au încercat să folosească la zidirea noului fundament, cărămizile vechi putrede, de care foștii stăpânitori nu au avut nevoie. Nu generalizăm, ferească D-zeu.

Intre aceste elemente moștenite din era trecută se numără și dl Dr. Geza Stoiacovici, primpretorul plasei Răcăjdia, din județul Caraș, care astăzi zace în pat cu un picior frânt în două locuri. A fost bătut de ospătorul Lăpădatu, la un bal în Oravița.

Autoritățile susțin, că ar fi un caz de ultragiu. Pentru a putea cunoaște mai bine cazul, trebue să ne reamintim, adecă să nu uităm, ca Dr. Stoiacovici, sub trecuta stăpânire a fost un adevărat satrap al regiunei sale și din căuza lui, multe, multe lacrimi au vărsat românii prin temnițele maghiare, mulți a fost siliți să fugă în veehiul Regat și mulți s'au prăpădit prin pușcării.

Cu toate acestea, toate guvernele l'au lăsat în post și s'au servit de dânsul drept instrument rutinat pentru alegeri.

Prin menținerea lui în post, *guvernele* **au ultragiat** *sentimentul național al județului Caraș*, și acuma, când s'a produs acest regretabil accident, vinovații încearcă să se spele de păcat și să'l prezinte drept un act de ultragiu.

(Noi știm. că ultragiu este numai atunci, când funcționarul se află în exercițiul funcțiunei sale, dar nu și atunci, când el participă, că simplu cetățean la un bal dat în favoarea sinistraților din Oravița.)

Cazul lui Stoiacocici este efectul unei vechi dușmanii, ce populația o are față de dânsul în mod firesc. Principalii vinovați la aceasta afacere sunt autoritățile administrative superioare, cari nu înțăleg, că un om, cu un trecut ca Stoiacovici, nu are ce căuta în administrația unui județ din România Mare, dar nici la un caz în același județ unde fiecare Român îl cunoaște de fost călău al elementului românesc.

Cu aceasta ocazie, mai facem încă o altă constatare dureroasă: Stoiacovici a fost propus spre destituire de către toți deputații tuturor guvernelor. A fost adus și în discuția Parlamentului, dar fără nici un rezultat. Nici un ministru de interne nu a avut curajul să'l dastitue, fiindcă în dosul lui Stoiacovici stă o altă lighioană mai puternică ca guvernul român: **U. D. R.** *Uzinele Reșița și președintele ei jidanul Veith vrea așa și* **așa trebue să fie.**

Ce ar număra Stoicovici, fără acest puternic și sinistru protector? S'ar fi dus, ca frunza 'n vânt!

Până când va mai dăinui puterea acestui reprezentant al capitalismului internațional jidovesc asupra guvernelor românești?

Bănățeanul îl cunoaște, suferă de pe urma lui și'l urește din tot sufletul! Deci să se știe, *că furia cu care a fost lovit acest mic paravan al „Reșiței“ s'a asociat cu ura contra Reșiței, ce zace în sufletul românului din județeli Caraș și Severin,* **peste cari jidanul Veith este stăpân atotputernic.**

Bănățeanul nu uită trecutul pentrucă așa este firea sa de a nu putea uita nici o nedreptate. Și mai avem încă mulți alții de talia lui Stoiacovici, în Banat. Mereu se aud șoapte pline de ură și de donul răzbunării, contra lor.

Pentru liniștirea spiritelor și pentru rehabilitarea populației ultragiate, am avea o propunere potrivită: **toate elementele, cari sub trecuta stăpânire au manifestat o ostalitate față de români, imediat să fie destituite din post.**

In caz contrar, ni-e frică, că se vor repeta cazuri similare cu cel din Oravița. Invalizii și eroii neamului, foștii internați și văduvele de războiu etc. nu au primit răsplata cuvenită pentru eroicele lor fapte și jertfe aduse pe altarul patriei noastre sfinte, — iar călăii trecutului dela U. D. R. și Stoiacovici și astăzi mai stau în porturi de onoare și bine plătite.

Fildermanii și bercovicii stau alături de Constantin Stere, în sfatul Țării, pe care în ori ce moment ar fi capabili de a o vinde străinilor.

Vedem ce capacitate politică este d-l Duca, actualul ministru de interne, care a făcul pact cu jidanii și care *nu are curajul de a se interesa măcar de dosarul „Reșița“, în care* **zeci de mii de români și-au vărsat tot sufletul, nădăjduind un viitor demn și dreptate.**

Nu uita dle Duca, că două județe suferă din cauza celor trei litere: U. D. R. și nu ai curajul nici să-i asculți măcar, de frica protectorului lui Stoiacovici, care este mai puternic ca excelența ta.

Din când în când se întâmplă că dorim a ne vărsa amarul sufletului nostru cinstit și sincer și nu avem cui ne plânge.

Insămănați-vă bine, **că bănățeanul nu uită.**

Referitor la cazul dela Oravița, spunem: nu aprobăm, nu desaprobăm, ci *constatăm.* **Ț.**

— **„Eliminarea jidanilor** din domeniul culturei — e o problemă de existență pentru noi.

Elimenarea din domeniul culturei implică însă: eliminarea din domeniul economiei naționale, unde cultura își are rădăcinile ei.“ **A. C. Cuza.**

Nici un ac dela jidan!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Procesul studenților

La București

a judecat la consiliul de revi=
e al armatei, recursul celor
ouă studenți condamnați de
onsiliul de război al corp. II
rmată pentru turburările dela
radea.

Consiliul a fost prezidat de
l. general Darvari; fotoliul mi=
isterului public a fost ocupat
e dl. col. Stătescu.

Apărarea a ridicat următoa=
ele motive de casare:

a) Inexistența faptului în ceea
e privește art. 213 c. p. și 354
. p., — prin aceea că nu a exis=
at „asociație de răufăcători“ în
ermenii legii, iar aplicarea a=
elor articole s'a făcut numai
pre a se justifica competința
onsiliului în conformitate cu
rt. 3 din legea stării de asediu.

b) Incompetința consiliului.

c) Violarea art. 60 și 63 c. p.
prin aceea că la fixarea pedep=
selor, consiliul nu s'a coborît
sub minimul pedepsei prescri=
se de lege și nu s'a ținut seamă
că unii din inculpați erau mi=
nori.

d) Violarea art. 118 c. j. m. în=
trucât incidentul unit cu fondul
s'a rezolvat înainte de a se da
ultimul cuvânt acuzaților și a=
părării.

D. comisar regal col. Státes=
cu a susținut că motivele invo=
cate de apărare nu sunt înte=
meiate și a cerut respingerea
recursului.

După o deliberare de o jumă=
tate de oră, consiliul a respins
toate motivele de casare.

Studenții vor face recurs la
Inalta Curte de casație.

La Iași

La trib. s. I s:a judecat proce=
sul studenților, implicați în dez=
ordinele din str. Păcurari.

Sunt inculpați studenții C.
Sărbulescu, I. Buzoianu, A. Ru=
su, C. Popa, V. Berijan și C.
Ambrosie.

Primii patru sunt arestați.

In vederea acestui proces au=
toritățile au luat măsuri de păs=
trarea ordinei.

In sala trib. se afla foarte
multă lume.

Printre apărători se află și d.
prof. A. C. Cuza.

Studenții sunt apărați printre
alții și de dnii avocați Popo=
vici, Pogonat, Gârneață, Codre=
anu, Dumbravă, Climescu, etc.

Studenții inculpați au citat
peste 80 martori, în majoritate
studenți.

La interogatoriul luat celor 6
studenți toți contestă, că ar fi
provocat dezordini. Ei susțin că
dezordinele s'a petrecut din
cauza unor provocări.

După citirea actului de dare
în judecată și luarea interoga=
torului tuturor inculpaților se
procedează la ascultarea tuturor
martorilor, în majoritate stu=
denți, cari depun favorabil acu=
zaților.

Tribunalul este compus din d.
prim președinte Winkler și d.
Lupu.

Scaunul ministerului public
este ocupat de d. prim procuror
Catichi.

Terminându=se ascultarea mar=
torilor apărării și acuzării, dnii
avocat Climescu, Omer Popo=
vici, Gârneață, etc., din partea
studenților inculpați au cerut
admiterea de noui martori pen=
tru dovedirea în mod adsolut a
nevinovăției celor acuzați.

D. prim procuror Cațichi se o=
pune la această cerere arătând
că dovezile sunt suficiente și că
nu mai sunt necesare noui pre=
lungiri pentru judecarea proce=
sului.

Dnii avocați Petre Pogonat și
Al. Dumbravă, cer eliberarea
celor patru studenți arestați. D.
prim=procuror combate cererea.
Tribunalul intră în deliberare
și la ora 8 seara se pronunță ho=
tărîrea în sensul că se admite
citarea de noui martori, se a=
mână continuarea desbaterilor
pentru Vineri 20 crt. și admite
eliberarea studenților arestați.

D. Coroi, procuror general, a
declarat apel contra hotărîrei e=
liberării celor patru studenți.

In atenția primăriilor comunale și a societăților de vânătoare

Având în vedere, că timpul este foarte potrivit pentru distrugerea ciorilor, fiindcă zăpada s'a topit și nimeni nu umblă peste arături, iar ciorile lipsite de nutrament se pot atrage mai ușor spre momeala otrăvită, Sfătuim pe domnii primari, ca **ACUMA** să se îngrijească de distrugerea lor, nu mai târziu, când ele află destulă mâncare pretutindeni. Gândiți-Vă la enormele pagube ce Vă cauzează anual, în special la semănatul porumbului, și insistați pe lângă camerele de agricultură, că **ACUMA** să se întreprindă otrăvirile, fiindcă, **ACUMA** se poate controla efectul și păzi vânatul util de otravă, dar mai târziu, când începe lucrul câmpului, **NU**. Prin otrăvirea cu porumb preparat cu fosfor, s'ar putea distruge **ACUMA** și șoarecii de câmp.

Societățiile de vânătoare și vânătorii sunt rugați să întreprindă cu autorizația medicilor județeni și al Prefecturilor de județ, întinse măsuri de otrăvire a cotofenelor, uliilor, vulpilor și al câinilor vagabonzi, în interesul ocrotirei vânatului folositor. Lunile Ianuarie, Februarie și Martie sunt mai potrivite pentru asemenea acțiuni. Deslușiri speciale și instrucțiuni în aceasta materie se pot lua la redacția noastră: Timișoara I, Str. Eminescu 5, și la Inspectoratele de vânătoare.

Teatrul

Timișoara a fost văduvită, datorită vigilenții bolșevicilor, de un templu al artei nemuritoare. Și=au îndreptat privirile spre Cinematograful distractiv și modern, aproape uitând, timișo=renii, de ceeace înseamnă o pie=să jucată bine pe scena româ=nească.

Turnee ale trupelor bune și rele s'au perindat pe la noi pen=tru a culege aplauze și a simți răceala unui public care se as=fixia într'o sală improprie.

Teatrul gata, modern și sin=gurul în stil quassi=românesc a născut speranțe superlative și cu adevărat îndreptățite.

Trupa națională a Craiovei a dat până azi trei spectacole nee=gale.

Trandafirii roșii a lui Bârsan pregătită cu râvnă nu a fost la înălțimea piesei lui M. Telea=gen și „Cuiburi sfărâmate“.

Deși suflet s'a pus prea mult, au fost momente forțate cari contrastau cu realitatea chiar a unui poem istoric.

O scenă. Când Zephir recita imnul mărei, o scripcă în culise ar fi putut să tacă, căci dacă se pune zahăr în cozonac, nu e bun de loc în mămăligă.

In schimb ultima piesă până azi: „Cuiburi sfărâmate“ a de=pășit așteptările noastre înscri=induse pe bună dreptate ca un „clou“ al stagiunei.

Piesă bună jucată admirabil.

Un boer de viță veche, decă=zut materialicește, are un copil, în vârstă, vicios; care pierde averea tatălui său la cărți și are darul beției; o fiică decăzută moralicește este refuzată în că=sătorie de logodnicul care îi află trecutul rușinos.

Tatăl aflând adevărul o isgo=nește din casă, iar un văr al lui, bogat încă și care îi mai ajută se omoară nevoind a supravie=țui pângăririi numelui lor isto=ric.

Fiul iscălește în fals pe tatăl său pe o poliță și când portăreii vin să=i vândă ultima avere, casa și via, bietul dă foc casei cu ajutorul unui servitor bă=trân.

E o piesă care ilustrează o si=tuație de eri, dar și de azi. Este scena vieții boerilor din vechiul regat cari și=au irosit averile, trăind în destrăbălare în capi=talele apusului și odată reîn=torși în țară făceau pe bon=jour=riști. E veche dar și nouă căci istoria se repetă și dacă azi nu mai găsim tați ca pe bă=trânul Gorgăneanu, sunt destui fii ca Voicu.

Crescuți în binele pe care îl oferă un bogătaș, deprinși a ve=dea banul ca ceva ce izvorește fără muncă, îl irosesc fără gân=dul de a doua za, pentru ca a=poi muritori de foame să pri=vească cu jind la jidanul specu=lant și viclean, cari îi vindea Cointreau=ul la tejghea în nop=țile de chef, cum scoboară scă=rile palatului boeresc azi pro=prietatea lui.

Maupassant a zis că teatrul are scopul moralizării publicu=lui și piesa această jucată des ar influența prin persuasiune pe mulți ca Voicu din „Cuiburi sfărâmate“.

Nu plângem pe ruinile Carta=ginei căci latifundiarii timpuri=lor trecute, trebuiau să facă sa=crificiul, pentru ei, de a înzes=tra pe țăran cu ceace are el mai scump, pământul.

Dar pe când acel boer era un suflet românesc, boerul de as=tăzi, jidanul, sfidând legiuirile va deveni latifundiar pentru a stăpâni definitiv și iremediabil.

E un proces social care cere prevedere și patriotism.

Dar să trecem la piesă.

Al. Dem.=Dan a fost un inter=pret real al batrânului, (ni se pare că și vârsta l'a ajutat) și nea putut da scene emoționante care desigur a șguduit pe mulți. Voicu, antipatizat de public, a excelat într'un joc ce nu de multe ori se vede. Naturalul gesturilor a fost isbitor și jocul în ansamblu de toată lauda. Nu știu dacă sticla pe care a goli=to a fost cu vin chiar, dar dispoziția pentru a juca pe be=țiv și depravat a fost fericită.

Scurta apariție a lui „nenea Andrei“ nea arătat un artist deprins cu scena, iar Nora și — — — destul de reușite. Putem spune că am petrecut o seară plăcută, demonstrând lui Fra=nyo că o trupă dintr'un oraș că=ruia poate nu=i știe locul pe har=tă (crede că nu ar avea nevoie) poate prezenta o piesă bună în condițiuni ce ne obligă să o fe=licităm. Ca răspuns lui Franyo care ne trimite la săpun pentru a cunoaște cultura, noi românii din metropola Banatului zicem că în 19 Ianuarie 1928 „veni, vidi, vici“.

I. P.

Informațiuni

O desmințire. Deoarece numele meu a fost pomenit în ziarul „Lupta“ relatându=se o întrevedere ce ași fi avut o cu domnii Profesori I. C. Că=tuneanu, Ion Zelea Codreanu și Cor=neliu Șumuleanu desmint pe această cale pe informatorul sus zisului ziar. In adevăr Congresul General Stu=dențesc din Oradia=Mare a cerut să se facă intervenții pe lângă L. A. N. C. și dezidenți, spre a se face o împacare, dar aceasta nu s'a făcut încă, deoarece nu s'a convocat Consiliul U. N. S. C. R.

Numai după o hotărîre al acestui consiliu, se vor putea face interven=ții cu caracter oficial astfel încât să se ajungă la un rezultat ce nu va fi în nici un caz pe placul ziarului jido=vesc pur sânge al românilor. Honig=man zis Fagure. — Dealminteri pă=rerile mele în această privință sunt cuprinse în articolul „Rebeliunea“ din „Svastica Banatului“ Nr. 2.

Ion Fotiade
Pres. Centr. Studențesc Timișoara.

INFORMAȚIUNI

Condamnare. Tribunalul din Ca=ransebeș, sub preș. d=lui jud. Du=mitru Leon, a condamnat la un an închisoare pe Maria Rață zisă Borlovanu pentru trafic de mi=nore.

Alegerea comitetului studenți=lor dela Politechnică. Duminecă 15 Ianuarie a. c. a avut loc alege=rile la soc. Stud. Școalei Politech=nice din Timișoara cu următorul rezultat: Președinte: Ion Fotiade (reales), vice=preed. Ion Stefules=cu, secretar general: Ion Davides=cu, bibliotecar: B. O. Neamțu, secretar de ședință: I. Manolescu, cassier: C. Tănăsescu, secretar=ajutor: I. Gheorghiu. Membrii: B. Barbat, Gh. Stavrat, I. Fratici, N. Babeș, I. Popescu. Urăm nou=lui comitet succes în munca ce=o vor depune.

Teatrul Național din Timișoara. S'a deschis stagiunea teatrală prin trupa teatrului din Craiova, cu „Trandafirii roșii“ de Bârsan. Ad=mirabila piesă a lăsat o adâncă îm=presie în sufletele vizitatorilor ro=mâni. „Minoritarii“ circumciși, cari în mod excepțional au fost foarte bine reprezentați, au părăsit teatrul la actul II, afirmativ, din cauza „cu=rentului“, ce ar fi fost în sală. Din acest „curent“, noi, românii nu am simțit nimica. Poate, că curentul pa=triotic al piesei i=a plictisit prea mult! Admirabila trupă merită să fie sprijinită de români. La acest loc ți=nem să protestăm contra felului cum s'au distribuit biletele de biroul „Oc=cident“: nici nu ofițer român nu a putut lua parte. Pentru aceasta ru=șine administrația teatrului trebue trasă la răspundere. Ar fi bine, ca dl. director al trupei să se intereseze de asemenea treburi și să nu le lase în grija celor nepricepuți, fiind=că prin aceasta singur își face pa=gube. Serviciul la garderobă, prost și primitiv. Publicul puțin cam gă=lăgios și dezordonat.

Lasământul „Casinei“ reposate, scos la licitație. In legătură cu știrea publicată de noi în numărul trecut, referitor la moartea „Casinei roma=ne“ din Timișoara, ținem de cuviin=ță să mai adugem, că zilele acestea s'au prezentat 2 funcționari dela Percepție în localul „Casinei“, spre a publica, că în ziua de 1 Febr. a. c. se vor vinde la licitație publică, mo=biliarul casinei, secvestrat pentru pedeapsa impusă de 10.000.— Lei pentru niște pachete de cărți de joc, ce au pierit din dulapul „casinei“, pe timpul când ea a fost evacuată de dl. Avram Nicolau, din vechiul local din cafeneaua Ferdinand. Deci a murit definitiv.

Aviz parohienilor ort. români din Timișoara=Cetate. Adunarea parohială ordinară din această comună bisericească s'a convocat pe Duminecă, 22 Ianuarie a. c., ora 11½ a. m. la școala primară din acest cartier, Str. General Grigorescu No. 1. Onorații mem=brii ai adunării parohiale sunt rugați a lua parte la ședință în număr cât mai însemnat, fiind la ordinea zilei obiecte de interes general pentru parohie. — Timi=șoara, la 15 Ianuarie 1928. Dr. P. Țiucra, protopop. Ar fi bine, ca d=l protopop Țiucra să publice care sunt acele obiecte de interes public, ca parohienii să înțăleagă că de ce îi chiamă.

Dușmanii neamului și culturei ro=mânești. Cotidianul jidovesc „Teme=vári Hirlap“, cu data de 15 Ian. publi=că pe pag. 11 un articol asupra sa=vanților medici cu renume mondial, cari luptă contra sifilisului. Intre ace=știa amintesc și numele profeso=rului universitar Levaditti și afirmă, că ar fi francez. Autorul jidan de rea credința, cu siguranță va ști, că **dl. Levaditti este profesor la Univer=sitatea din Cluj și că este ROMÂN de origine, iar nu francez.** Face INTENȚIONAT greșala, ca cetitorii săi să nu afle, că valahii au și sa=vanți cu renume mondial, fapt cu care ungurii nu se prea pot lăuda. Dar jidanii deloc. Atragem din nou a=tenția autorităților noastre asupra felului, cum înțălege numita gazetă să facă propagandă pentru cultura „putorașilor valahi“, cari îi tolerea=ză încă în țara lor „barbară“. Ar fi timpul ca să=i pună cu botul pe labe!

O consfătuire la Prefectură. In ziua de 16 l. c., șefii autorităților lo=cale și parlamentarii județului s'au întrunit într'o ședință în sala Pre=fecturei. Cu aceasta ocaziune s'a e=xaminat situația economică și poli=tică a județului și s'au prezentat di=ferite dări de seamă, asupra cărora vom reveni în numărul proxim, în mod detaiat.

A apărut „Integritatea“, la Timi=șoara cu data de 15 Ian. sub direc=ția d=lui Costel Nicolau. Salutăm a=pariția noului ziar românesc și ne vom da părerea, după ce i=am cetit primele 2—3 numare. Primul număr a fost cam slăbuț.

Avansări în învățământul primar. Dl. Romul Frateș fost revizor șef școlar, a fost avansat în rangul de Inspector al învățământului primar, iar fostul d=sale post a fost împlinit prin dl. Ludovic Ciobanu. Dl. Vasile Niculescu, fost Inspector a avansat la rangul de Inspector general al învățământului primar.

Inspecție. De câteva zile, d=l Insp. General administrativ Iu=lian Peter, inspectează prefectu=ra județului și prămăria orașului Timișoara. D=l Peter este mulțu=mit cu cele ce a văzut, dar noi nu, fiindcă în administrația ro=mână sunt cam prea mulți func=ționari cu numele de Péter, Beze=rán, Firnais etc.

Adunarea generală extraord. a „Casinei“ din Timișoara, convocată pe 15 Ianuarie s'a amânat pe ziua de 29 Ianuarie, din motivul că din totalul de 500 membri, numai 20 s'au prezentat. Notăm, că comitetul se compune din 36 membri, dintre cari numai 5 s'au prezentat, lipsind dela adunarea generală, chiar și cei 2 vicepreședinți și arhivarul ei. Să mai cuteze cineva să afirme, că „Casi=na“ trăește.

„Pupi de flori“ este titlul unei compoziții muzicale, aranjată pen=tru cor mixt de către dl. profesor Iosif Velceanu, președintele „Aso=ciației corurilor și fanfarelor din Ba=nat“, care s'a tipărit ca No. 2, din „Biblioteca Asoc. Cult. din Banat“.

Rugăm pe onorații nostri abonați, ca să binevoiască a plăti abonamen=tul cât mai curând.

Corul „Doina“, care în timpul din urmă, nu a mai desvoltat multă acti=vitate, a hotărât, ca să revină la importanța ce o are pe teren cultu=ral în orașul Timișoara și să aran=jeze în scurt timp un concert coral grandios, cu un program artistic și variat.

Constatăm! In orașul Munkács, din Cehoslovacia, grupa „fascistă“ formată acolo, a distrus complect casele câtorva jidani, nimicind toa=te obiectele aflate în el. Constatăm un nou atac „banditesc“ săvârșit într=o țară vecină, și așteptăm, că presa jidovească mondială, să facă aceași propagandă de ponegrire contra Cehoslovaciei, cum o face contra României.

In atenția fanfarelor bănățene. Compozitorul și profesorul de mu=zică dl. Vadim Șumschi, român ba=sarabean, stabilit în Timișoara, a ob=ținut la concursul „Asociației Coru=rilor și fanarelor bănățene“, premiul I de Lei 3000.— cu piesa corala „La cules“, aranjată pentru cor mixt. Prezidiul „Asociației“ a dat d=lui profesor, care a funcționat timp în=delungat, ca măestru conducător de muzici militare, — delegația să vi=ziteze fanfarele noastre bănățene, controlând organizația și activitatea lor muzicală. Prima vizită o face Duminecă la 22 l. c., în comuna Izvini.

Condamnat pentru braconaj. In ziua de 11 l. c. s'a judecat de către dl. Judecător Năsturașu, procesul lui N. Moise, învinovățit de braconaj. In baza dovezilor, dl. judecător l'a condamnat la 1000 lei amendă. Bra=conierul a făcut apel contra sentinței.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Cultul Patriei“ în Banat. Dl. General Presan, a încredințat pe dl. Dr. Mihai Gropșianu fost senator, cu înființarea filialelor societății „Cultul Patriei“, în Timișoara, Lugoj, Caransebeș și Oravița .

Reîntoarcerea episcopului Gherlei. Episcopul d-l Iuliu Hossu, după ce la 12 Decemvrie anul trecut, s'a supus unei intervenții chirurgicale, care a reușit foarte bine. Joia trecută, la 12 Ianuarie a. c., s'a reîntors dela Cluj, la reședința sa în Gherla, complect reînsănătoșit. La gara din Gherla arhiereul a fost întâmpinat de capitlul catedral, întreg clerul gremial și de către corpurile profesorale ale școalelor diecezane, cari au primit cu mare entuziasm și bucurie simțită pe episcopul lor, sosit sănătos acosă.

Medici români la Academia de medicină din Paris. D-nii profesori dr. Marinescu, dr. Manicatide, dr. Drăgănescu și dr. Roșianu au prezentat eri Academiei de medicină din Paris rezutatele tratamntului descoperit și ptilizat de ei pentru combaterea epidemiei de paralizie infantilă în România, în toamna anului trecut.

Inmormântarea unei eleve. In ziua de 17 c. ora 3 d. a. s'a făcut înmormântarea elevei Jeana Lambrino, de 15 ani, din cl. V. a liceului Carmen Sylva din Timișoara, decedată în urma unei scurte suferințe. Eleva era premiată I și fiica d-lui judecător și conferențiar la școala politehnică Gh. Lambrino. La înmormântare au asistat întregul corp profesoral al școalei politehnice și al liceului Carmen Sylva, elevele liceului, corpul magistraților și foarte mulți părinți ai colegilor defunctei.

Primăria Oradia concediază funcționarii căzuți la examen. La Primăria din localitate a sosit procesul verbal al comisiunii de examinare, care comunică rezultatul examenului de limba română depus defuncționarii primăriei în luna Octombrie. După cum se așteaptă rezultatul nu e deloc îmbucurător, căci arată că nu mai puțin de 93 funcționari au căzut la examen. Pe acești funcționari îi amenință concedierea și mâine vor îngroșa și ei rândurile șomerilor. Din cei 93 funcționari căzuți la examen 60 fac serviciu la primărie, iar 33 la uzina electrică, uzina de apaduct și alte întreprinderi ale primăriei. In baza acestui proces verbal d dr. Gelu Egry, primar, aduce la cunoștința tuturor funcționarilor căzuți la examen să se conformeze statutului funcționarilor, art. 31 care spune să numai acei funcționari pot face serviciu administrativ cari cunosc limba statului, ceeace înseamnă că primăria nu mai are nevoe de serviciile lor și prin urmare să-și caute alt serviciu.

Primăria Municipiului Timișoara

No. S. 1634/1928.

PUBLICAȚIE.

Delegațiunea permanentă a municiplui Timișoara aduce la cunoștința publică, că decisiunea sa No. S. 1293, referitoare **la modificarea registrului alegătorilor comunali**, în conformitate cu art. 158 din legea administrativă, este afișată, respectiv pusă la vedere publică, pe termenul dela 21 Ianuarie până la 30 Ianuarie 1928, în biroul Secretariatului comunal, Primăria, Et. I. No. 22.

In acest termen oricare cetățean va putea contesta omisiunile, ștergerile sau înscrierile nelegale, prin cerere adresată judecătoriei urbane Timișoara. Judecătorul se pronunță în cameră de consiliu în termen de 10 zile dela primirea cererilor. Hotărârea lui este definitivă și se va comunica primăriei spre conformare.

Termenele fixate de judecător pentru cercetarea reclamațiunilor vor fi afișate la ușa judecătoriei.

Timișoara, la 18 Ianuarie 1928.

Primar: **Dr. Georgevici.**

Secretar: **Dr. Șagovici**

Din viața satelor noastre

Anina. Succesul artistice și moral, al Soc. corale din Anina, a întrecut ori ce așteptare. Programul bogat, publicat în ziarul nostru, compus din piese corale a fost executat, cu toată precisiunea. Piesa teatrală „La șezătoare“, de T. Brediceanu, acompaniată de orchestră muncitorilor a plăcut foarte mult. Meritul îl are președintele dl. Dr. Belu, cărui îi transmitem cele mai calduroase felicitări, îndemnându-l a continua opera culturală, în mijlocul bravilor nostri muncitori din aceea urbie montanistică, cari au înțăles glasul de chemare al acestui brav și isteț conducător.

Banloc. Suntem informați, că șeful gării Banloc, nu voește să vorbească cu publicul românesc în limba statului, ci numai ungurește. Acest salariat al C. F. R. are o purtare dușmănoasă față de călătorii cari îl agrăesc în românește și nu vrea să le elibereze bilete de călătorii după sosirea trenului, care stă mai multe minute în gară. Rugăm autoritățile C. F. R., să facă o anchetă la fața locului și în caz, că'l vor afla vinovat, să'l mute în Oltenia, unde va avea ocazie să înțăleagă că ce datorie are față de statul, care'l plătește.

Beregsău. In ziua de 22. l. c. își vor serba cununia religioasă dl. Ionel Ciurceu cu d-șoara Lucreția Cincu. Urăm nouilor căsătoriți viață lungă, sănătate și noroc. D-l Ciurceu este fratele dlui Ing. Vasile Ciurceu, dela Uzina Electrică Orășănească din Timișoara.

•

Sătenii s'au plâns Consistoriului din Arad, contra „birului“ ce se va arunca asupra lor de către noul preot care se va alege în aceasta comună. S'a pus în vedere episcopului Grigore, dacă nu se va renunța la „bir“, credincioșii oxtodoxi vor trece la „uniți“. Slabă treabă venerate Grigore, colaboratorul „Universul“-ui.

Ghilad. Primim o înștiințare din partea unui țăran, care ne spune, că în ziua de 22 Dec. 1927, individul fără ocupațiune Gheorghe Pasculovici, s'a „gostit“ cu primarul comunei Iosif Neamțu, în crișma de peste drum de oficiul poștal. Aici Pasculovici s'a îmbătat și s'a dus la ora 4 după ameazi, la oficiul poștal unde a spart geamul dela ușă și întrând în camera magistrei poștale, a lovit-o cu un scaun în cap. A ieșit apoi în stradă cu scaunul și a spart toate geamurile oficiului postal. Jandarmeria a fost imediat înștiințată dar nu a eșit la fața locului, de cât după **cinci zile**. Agresorul s'a întors la birt unde a continuat să se „gostească“ cu primarul comunei. Rugăm compania de jandarmi să ancheteze în mod serios cazul și să pedepsească pe vinovat. Rugăm onorata Prefectură să ordone și ea o anchetă contra primarului.

Cuvejdia. Primim o plângere din partea sătenilor, cari ne spun, că începând cu anul 1923, în bugetul comunei s'a prevăzut în fiecare an, o sumă oarecare, pentru cumpărarea unui „spriț“, adecă a unei pompe pentru stins incendiile. Suma prevăzută în bugetul anului trecut a fost de 60.000 Lei. Comuna nici până astăzi nu are pompa necesară, deci cu onoare se adresează d-lui Prefect cu rugarea să binevoiască a ordona o anchetă spre a se stabili, unde s'au folosit banii prevăzuți pentru importantul aparat de interes comun. Se plâng și contra salariilor mari, ce le încasează funcționarii primăriei, anume: primarul 3000.—, casierul 3000.—, notarul 3000, iar delegații permanenți câte 1500 Lei lunar. Doi membri din consiliul comunal sunt analfabeți, deci rugăm înlocuirea lor cu alții, cari știu carte.

Ghilad. Primarul comunal este dat în judecată de către Alexandru Adam, delegatul sătenilor pentru reforma agrară, pentrucă l'a bătut așa de grav, de a stat 6 săptămâni în pat. Faptul s'a petrecut în luna Nov. 1927. Ce are de zis d-l primpretor?

Parța. Atragem atenția d-lui Prefect Dr. Coste să binevoiască a ordona o anchetă, contra d-lui Mihai Stoicănescu secretar de notar al comunei, care cere câte 30 Lei de jugăr dela sătenii împroprietăriți, pentru a îi trece într'un etablou ce trebue să se facă în 8 dxemplare, pe seama cărții Funuuare. Prin aceasta taxă realizează un venit de cca 30—35.000 Lei, ce îl considerăm ilegal și abuziv. Suntem informați, că Prefectura a oprit încasarea astorfel de taxe.

Voiteni: Zilele trecute, pe când începuse a se topi neaua, un plugar umblând peste holde, a observat, că într'un loc ciorile se bat deasupra unui obiect oarecare. Curiozitatea la dus să vadă ce este acolo. A aflat corpul înghețat al unui copil nou născut, pe care ciorile l'au mâncat de jumătate. Chiar atunci se trudeau să-i mănânce inima. Ingrozit de această descoperire a grăbit să încunoștiințeze jandarmeria. Șeful de post s'a prezentat imediat la fața locului și a constatat, că noul născut a fost aruncat acolo, pe timpul gerului cumplit, iar apoi a fost acoperit de un gros strat de neauă. Abia acuma, după ce s'a topit neaua, a fost găsit de paserile răpitoare. Jandarmeria caută mama criminală. Se presupune, că ar locui în Voiteni.

Seceani. Sătenii se plâng, că nu primesc gazeta în mod regulat. Ne-am interesat la poșta din Vinga și am aflat, că acolo sosește și se expediază regulat. Rugăm direcțiunea poștei să înlocuiască pe poștărița din Seceani, care, nu știm cu ce drept, să dedă la aceasta „cenzură“ ilegală, cauzându-ne pagube morale și materiale. Aceșta este al doile caz, ce se denunță contra ei.

Sânmihaiul român. D-l Petru Boldureanu este încredințat din patrea noastră cu formarea unui comitet comunal al L. A. N. C., în comuna Sânmihaiul român. Rugăm pe bunii români, din acea comună, ca să se înscrie cât mai mulți, pentru a dovedi, că sunt pătrunși de dorul de a avea o Românie românească, tare și lipsită de jidani. Ați avut ocazie să vă convingeți, că L. A .N. C., de sub înțăleapta conducere a d-lui prof. A. C. Cuza, nu luptă pentru sine, ci pentru binele românilor dela sate, cari au ajuns sclavii speculei jidovești și sărăciit în propria noastră țară prin politica partidelor amestecate cu jidanii.

Satchinez. In legătură cu otrăvirea animalelor stricăcioase, după dispozițiunile d-lui A. Țieranu, secretarul Societății de vânătoare „Fazanul“, din Timișoara, — dl. paznic public Bololoiu, trimite următorul raport: S'a otrăvit un cadavru de cal, la o distanță de 1 kilometru de sat, în zilele de 13—15 l. c. Parnicii Ilie Miculescu și Ilie Branici au stat tot timpul în apropiere, pentru a preîntîmpina ori ce nenorocire. S'au adunat următoarele cadavre otrăvite: 43 câini, 4 vulpi, 32 cioare sare, 91 cotofene (țărci) și 9 ulii. Adecă două trăsuri pline de cadavre. In felul acesta s'a venit într'ajutor vânătului folositor, dar și sătenilor, cărora cele 91 cotefene și 9 ulii, primăvara, le-ar fi furat toți puii de păsări domestice. Se fac plângeri contra uciderei celor 43 câini. Plângerile nu sunt îndreptățite, fiindcă, câinele, care noaptea fuge la o depărtare de peste un chilometru de casă, nu merită să trăiască, fiindcă nu apără casa stăpânului. Mâncarea ce o consumă un câine la zi valorează aproape 10 lei, ceeace anual fac 3600 lei, adecă aproape prețul unui porc gras. Nu mai vorbim de pagubele ce le face, când mănâncă ouăle paserilor din cuib etc. Gospodarii rămași fără câini se vor convinge în scurt timp, că prin otrăvirea câinelui, nu numai, că nu au pierdut nimica, dar vor avea chiar folos material. Pe prețul nutremântului ce-l mânâncă câinii într'un singur sat, s'ar putea zidi și întreține un spital, în care fiecare țăran bolnav să fie îngrijit în mod gratuit.

Sângeorge. Rugăm pe dl. Prefect, ca să binevoiască a ordona o anchetă contra consiliului comunal compus aproape în întregime din sârbi, fiindcă nu s'au dat banii prevăzuți în bugetul comunal pe anul trecut pentru nevoile școalei de stat. Cum să poate, că învățătorul și încă câțiva români să susțină o școală de stat din punga lor proprie? Ori consiliul comunal sârbesc se orientează după balcanicii lor consângeni din statul vecin, care nu vrea să permită limba românească în școlile românești din Banatul furat? Nu toleraţi teroarea slavă pe pământul nostru liber, de dragul unor „convenții“ mincinoase încheiate între miniștri pudrați, parfumați și înconștienți! Nu Vă orientați după nenorociții de sus, cari nu au nici o orientare politică.

Primăr a Municip ului Timisoara

No. III. 1373/1928 Dp.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

Primăria municipiului Timișoara necesită pe anul 1928 pe seama întreprinderilor și serviciilor ei, 490 vagoane lemne de foc.

Pentru livrarea acestor cantități prin prezenta se publică licitație în conformitate cu art. 74 din legea asupra contabilității publice pe data de 29 Martie 1928 ora 10 a. m. în biroul Serv. economic (Etaj I. ușa 40).

Amatorii își vor prezenta la aceasta dată ofertele închise, sigilate și timbrate, împreună cu o garanție de 10% numerar sau efecte de stat a sumei oferite.

Condițiunile de licitație precum și caetul de sarcini se pot vedea la biroul serv. economic al municipiului.

In ofertă se va menționa că cunoaște condițiunile stipulate în caetul de sarcini și le aprobă.

Primăria municipiului Timisoara.

Primăria municipiului Timișoara.

No. III. 33880/1927.

Licitație publică

Pentru procurarea lemnelor necesare Uzinei electrice com. Timișoara, se va ține o licitație publică la 31 Martie 1928 ora 10 a. m. în biroul licitațiilor publice a Primăriei orașului.

Ofertele se vor înainta închise, sigilate și provăzute cu un vadiu conform caetului de sarcini.

La licitație se vor admite esclusiv producătorii, intermediarii fiind escluși. In oferte amatorii vor semnala, că cunosc caetul de sarcini și îi se supun în toată privința.

Timișoara, la 10 Ianuarie 1928

Primăria Municipiului Timișoara

Prefectura Județului Timiș-Toronta

No. 34354/1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚI E.

Se aduce la cunoștință amatorilor, că în ziua de 31 Ianuarie 1928 ora 12 a. m. se va ține licitațiune publică cu termin scurt în conformitate cu Art. 72—8 a legei contabilității publice serviciul economic a prefectur județului (et. I. camera 61) pe tru aprovizionarea cu piat spartă a drumului județean B led-Cărpiniș între km. 5 300—500.

Valoarea devizului e de L 100.000 adică unasutămii lei.

Concurenții vor prezenta od tă cu ofertele lor închise, tim brate conform legei și sigila și o garanție de 6% asupra s mei oferite în numerar sau fecte garantate de stat.

Oferte în valoare forte și s praoferte nu se admit.

Devizele, cum și informațiu se pot obține în orele de luc dela serviciul economic a pr fecturei județului (et. I. ușa 6 Timișoara, la 13 Ian. 1928.

Prefect: **Dr. Coste.**

p. Șeful serviciului: **Russu.**

Alimentarea cu apă și canalizarea orașului, intreprindere c munală, Timișoara.

No. 170/1928.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Alimentarea cu apă și canal zarea orașului, intreprindere c munală Timișoara, (pe scur ACOT.) necesită aproximati 3000 metri cubi pietriș din ap

Având în vedre, că licitați ținută la 19 Decemvrie 1927 nu dat rezultatul dorit, pentru pr curarea acestui material se pu blică din nou licitație pe dat de 6 Februarie 1928, ora 10 sala mare a Primăriei.

Licitația se va ține în confor mitate cu art. 72—80, din lege contab. publice.

Amatori vor prezinta la dat licitației ofertele scrise, tim brate, semnate, închise în pli sigilate și prevăzute cu o garan ție în numerar sau efecte, în valoare de 10% asupra sumei o ferite.

Ofertele trimise prin poștă s vor adresa la „Alimentarea c apă și canalizarea orașului, in treprindere comunală Timișoa ra, Cetate Str. Eminescu No. 5 urmând să fie luate în conside rare dacă au întrat acolo, inclu siv cauție, cel mai târziu pân la ora 9, ziua licitației.

Caietul de sarcini se poate ve dea la ACOT. unde se dau toat informațiunile cerute.

Timișoara, la 18 Ianuarie 192

Primăria Municipiului Timișoara.

No. III. 33880 Dp.

Licitație publică.

Pentru asigurarea cărbunilo necesari Uzinei electrice comu nale Timișoara se va ține o lici tație publică la 31 Martie 192 ora 10 a. m. în biroul licitațiilo publice a Primăriei orașului.

Ofertele se vor înainta închis sigilate și provăzute cu un vadi conform caetului de sarcini.

La licitație se vor admite ex clusiv producătorii intermediar fiind eschiși. In oferte amator vor semnala, că cunosc caetul d sarcini și se supun în toată pri vința.

Timișoara, la 10 Ianuarie 192

Primăria Municipiul Timișoara.

CINEMA:

CETATE: 23—24—25 Ian. — APOLLO: 26—27 Ian.
CONCORDIA: 29—30 Ianuarie

Prima dragoste — Prima durere

După cunoscuta dramă a lui **Arthur Schmitzler**

In acest splendid film, cu scene de un dramatism sguduitor, în care unii se joacă cu dragostea, iar alții o iau în serios, publicul va avea ocaziune să admire jocul neîntrecut și arta desăvârșită a marei artiste EVELIN HOLT, care alături de EL. BERGNER este astăzi cea mai mare artistă a Germaniei.

In rolurile principale: EVELIN HOLT, VIVIAN GIBSON, IARO FUERTH, LOUIS LERCH.

Monopol: Filmcentrala, Timișoara.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCĂ“, Sucursala Timișoara, Piața Țepeș Vodă No. 2. — Telefon No. 1200.

BCU Cluj / Central University Library Cluj